

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«КРОС - КУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Ступінь вищої освіти – Магістр
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма - **«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»**
Рік навчання - 1, семестр - 2
Форма навчання – денна
Кількість кредитів ЄКТС - 4
Мова викладання – українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Викладач, що веде
практичні заняття
Контактна інформація
викладача (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Костюк О.Д.
odkostyuk@nubip.edu.ua

Костюк О.Д.
odkostyuk@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1088>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація до курсу

Дисципліна дає цілісне уявлення про феномен управління в міжкультурному середовищі, дослідження конкретних форм і засобів системи управління в сучасних культурах світу, про основні поняття та моделі управлінської діяльності, а також управлінські технології в інформаційному суспільстві.

Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни - формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного управління організаціями в умовах глобальної економіки з урахуванням особливостей і взаємодії різних культур.

Завдання дисципліни:

- формування навичок і вмінь менеджера в умовах глобалізаційного середовища;
- підвищення ефективності управління організаціями за рахунок використання національно-культурних особливостей країн;
- підготувати студентів до роботи у мультикультурному середовищі сучасного бізнесу.

2. Набуття компетентностей

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК№4	Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді.
ЗК№5	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	
ФК№	
ФК№	

(вибрати із ОП на сайті університету)

3. Програмні результати навчання

ПРН	Зміст
ПРН№6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
ПРН№7	Організовувати та здійснювати комунікації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

(вибрати із ОП на сайті університету)

4. Розподіл годин

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	10	10	100

5. СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні роботи/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
2 семестр				
Модуль 1. Теоретичні аспекти крос-культурного менеджменту				50
Тема 1 Вплив культури на міжнародні ділові відносини	1/1/12	Знати: - основні поняття, теорії, принципи і методи крос-культурного менеджменту; - основні напрямки досліджень в області крос-культурного менеджменту; - про серйозність впливу, яке національна культура надає на управління	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання завдання на практичних заняттях</i> (в групі та самостійно). <i>Виконання самостійної</i>	<i>Виконання та задача індивідуальних завдань.</i> <i>Модульна тестова робота в eLearn.</i> <i>Самостійна робота – відповідно до завдань в</i>
Тема 2 Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна різноманітність	1/1/12			
Тема 3 Міжкультурне ділове спілкування	2/2/10			
Тема 4 Поведінка на робочому місці	2/2/15			

		<p>організацією; Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювати, прогнозувати і управляти персоналом в організаціях з різними культурами і в міжнародних компаніях; – формулювати і вирішувати управлінські завдання на основі сучасних концепцій крос-культурного менеджменту; 	<p><i>роботи</i> (в малих групах, самостійно, eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).</p>	eLearn.
Модуль 2. Технології крос-культурного менеджменту				50
Тема 5. Лідерство в міжкультурному діловому оточенні.	1/1/13	Знати. – основні причини виникнення крос-культурних конфліктів в управлінні організацією;	<p><i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання завдання на практичних заняттях</i> (в групі та самостійно). <i>Виконання самостійної роботи</i> (в малих групах, самостійно, eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).</p>	<p><i>Виконання та здача індивідуальних завдань.</i></p> <p><i>Модульна тестова робота</i> в eLearn.</p> <p><i>Самостійна робота</i> – відповідно до завдань в eLearn.</p>
Тема 6. Кроскультурні розходження мотивації персоналу.	1/1/17	– про найбільш типові помилки, пов'язаних з національними стереотипами поведінки;		
Тема 7 Кроскультурні аспекти міжнародних переговорів.	1/2/21	– стратегію управління в організаціях з різними культурами і в міжнародних компаніях.		
Тема 8 Психологічні особливості українського національного менталітету	1/-/-	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати і застосовувати методи і прийоми, що дозволяють оптимально вирішувати завдання, пов'язані з крос-культурними відмінностями; – працювати з персоналом з урахуванням специфіки конкретної організації і якісного складу її працівників; – долати міжкультурні бар'єри при побудові 		

		відносин із зарубіжними партнерами; – уникати типових помилок, пов'язаних з національними стереотипами поведінки.		
Можливість отримання додаткових балів:	Додаткові бали можна отримати за підготовку доповіді та участь в студентській конференції, публікацію статті, участь у 1 турі Всеукраїнської олімпіади			до 10 балів
<i>Всього за 2 семестр</i>	10/10/100	-	-	70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Студент повинен здавати усі роботи у заплановані терміни. За роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, знижується бал. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (лікарняний, міжнародне стажування, індивідуальний графік) і дозволяється у терміни до закінчення наступного модульного контролю.
Політика щодо академічної доброчесності:	При виконанні всіх видів навчальних робіт студент повинен дотримуватись політики академічної доброчесності.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних (семінарських) занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин, визначених Положенням про навчальний процес НУБіП, навчання може відбуватись відповідно до індивідуального навчального плану, затвердженого у визначеному порядку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- Конституція України. Верховна Рада України Конституція, Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page>.
- Кримінальний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page5>.

3. Указ Президента України «Про Державний Протокол та Церемоніал України» від 22.08.2002 № 746/2002. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/746/2002>.
4. Рекомендація N 13 Всесвітньої конференції щодо політики у сфері культури "Зв'язки між культурами, міжкультурна комунікація" від 06.08.1982. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_736.
5. Азарова Ю. Мультикультуралізм і сучасні моделі міжкультурної комунікації / Ю. Азарова // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Культурологія. - 2016. - Вип. 17. - С. 13-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoakl_2016_17_5.
6. Алдошина М.В., Брусільцева Г.М. Крос-культурні комунікації в галузі туризму в умовах глобалізації / М.В. Алдошина, Г.М. Брусільцева // Бізнес- Інформ. – 2014. - № 3. – С. 197 – 202.
7. Афоніна І. Ю. Стратегії комунікативної поведінки в професійно значущих ситуаціях міжкультурного спілкування / І. Ю. Афоніна // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2013. - № 3. - С. 25-30. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipp_2013_3_6.
8. Бойко О. Т. Невербальні засоби спілкування у системі міжкультурної комунікації у системі міжкультурної комунікації / О. Т. Бойко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2012. - Вип. 23. - С. 14-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_23_7.
9. Гжешук В. Міжнародний менеджмент в національному стилі спілкування країн світу / В. Гжешук // Молодь і ринок. - 2014. - № 5. - С. 128-134. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2014_5_30.
10. Дяченко, Тетяна Олексіївна. Організаційна культура: теорія і практика [Текст]: монографія / Т. О. Дяченко. - К.: Логос, 2012. - 323 с.
11. Коваленко, Геннадій Олександрович. Корпоративна культура сучасного підприємства [Текст]: навч. посіб. / Г. О. Коваленко, А. В. Остафійчук; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ: ДДМА, 2011. - 132 с.
12. Колбіна Т. В. Сутність міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії представників різних культур / Т. В. Колбіна // Вісник Харківської державної академії культури. - 2010. - Вип. 31. - С. 105-114. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2010_31_12.
13. Корженко В. В. Вплив національної культури на формування моделі управління: методика крос-культурного менеджменту / В. В. Корженко, Ж. А. Писаренко // Актуальні проблеми державного управління. - 2009. - № 1. - С. 16-26. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2009_1_4.
14. Ліфінцев Д.С. Формування корпоративної культури на основі концепції крос-культурного менеджменту / Д.С. Ліфінцев // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. - № 5. - С. 23 – 26. 15.
15. Льюис Ричард Д. Деловые культуры в международном бизнесе. От столкновения к взаимопониманию [Текст]/Д. Ричард Льюис. [Пер с англ.] - 2-е изд. - М. Дело, 2001. - 448 с.
16. Мешко Н. П. Крос-культурний менеджмент у корпоративних стратегіях міжнародних компаній / Н. П. Мешко, О. Є. Буланкіна. // Ефективна економіка. - 2012. - № 7. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_7_29.
17. Олійник О. Ділове спілкування [Текст]: Навчальний посібник / О. Олійник. – Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2009. –380 с.
18. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин [Текст]: Навчальний посібник / Ю.І. Палеха. – К.: Кондор, 2007. – 356 с.
19. Персикова Т.Н. Межкультурная коммуникация и корпоративная культура [Текст]: Учебное пособие. - М.: Логос, 2002. - 224 с.
20. Тодорова Н.Ю. Кроскультурний менеджмент / Н.Ю Тодорова. [Навчальний посібник]. - Донецк : ДонНТУ, 2008. – 330 с.

21. Thomas David C. Cross-cultural management: essential concepts / David C. Thomas, University of New South Wales & Mark F. Peterson, Florida Atlantic University. — Third Edition, 2014.
22. Steers M. Richard. Management across cultures: developing global competences / Richard M. Steers, Carlos J. Sanchez-Runde, Luciara Nardon. — 2nd ed. Cambridge University Press, 2013.
23. R. Delecta Jenifer, G. P. Raman Cross. Cultural Communication Barriers in Workplace / Jenifer R. Delecta, Cross Raman G.P. // International Journal of Management, vol. 6, Issue 1, January. — 2015. — P. 348—351.
24. Schein Edgar H. Organizational culture and leadership / E. Schein. John Wiley & Sons. — 2010. — 464 p.

Додаткова

25. Захарчук Н. В. Роль та значення одягу у процесі міжкультурної комунікації / Н. В. Захарчук // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2012. - Вип. 61. - С. 76-79. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2012_61_16.
26. Комарова Катерина Володимирівна. Організаційна культура [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / К. В. Комарова; Дніпропетр. держ. фін. акад. - Д.: ДДФА, 2011. - 165 с.
27. Котов М. В. Комунікативна невдача у ситуації міжкультурного спілкування / М. В. Котов // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Філологія. - 2013. - № 1052, Вип. 74. - С. 55-59. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2013_74_12. 51 51
28. Малинка Ю. Г. Толерантність як результат міжкультурної комунікації в умовах глобалізації / Ю. Г. Малинка // Вісник Національного авіаційного університету. Сер. : Філософія. Культурологія. - 2012. - № 2. - С. 123-127. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2012_2_33.
29. Мілаш І. В. Корпоративна культура як основний чинник успішного розвитку фірми / І. В. Мілаш, М. В. Черкашина // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2012. - Вип. 1(1). - С. 345-352. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1\(1\)_51](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1(1)_51).
30. Семенов, Юрий Григорьевич. Организационная культура [Текст]: учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по направлению "Менеджмент" и спец. "Менеджмент организации" / Ю. Г. Семенов. - М. : Логос, 2006. - 256 с.
31. Синицька О. І. Корпоративна культура: зарубіжний та вітчизняний досвід / О. І. Синицька // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012. - № 12. - С. 229-234. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2012_12_52.
32. Смирнова В.Г. Организационная культура [Текст]: учебник для академического бакалавриата / под ред. В. Г. Смирновой. — М.: Издательство Юрайт, 2014. — 306 с. — Серия: Бакалавр. Академический курс.
33. Шавкун І. Г. Організаційна культура як проблема кроскультурного менеджменту [Електронний ресурс] / І. Г. Шавкун, Я. С. Дибчинська // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2014. - Вип. 58. - С. 53-63. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2014_58_7.
34. Шубін О. О. Організаційна культура як соціально-економічний феномен у контексті сучасної парадигми управління [Електронний ресурс] / О. О. Шубін, М. О. Гладкий // Проблеми економіки. - 2013. - № 3. - С. 239-246. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2013_3_34.

1. <http://ft.com> - Financial Times
2. www.businessweek.com - Business Week
3. www.economist.com - The Economist
4. www.europe.eu.int - Європейський союз

5. www.imf.org - Міжнародний валютний фонд
6. www.worldbank.org - Світовий банк
7. www.wto.org - Світова організація торгівлі